

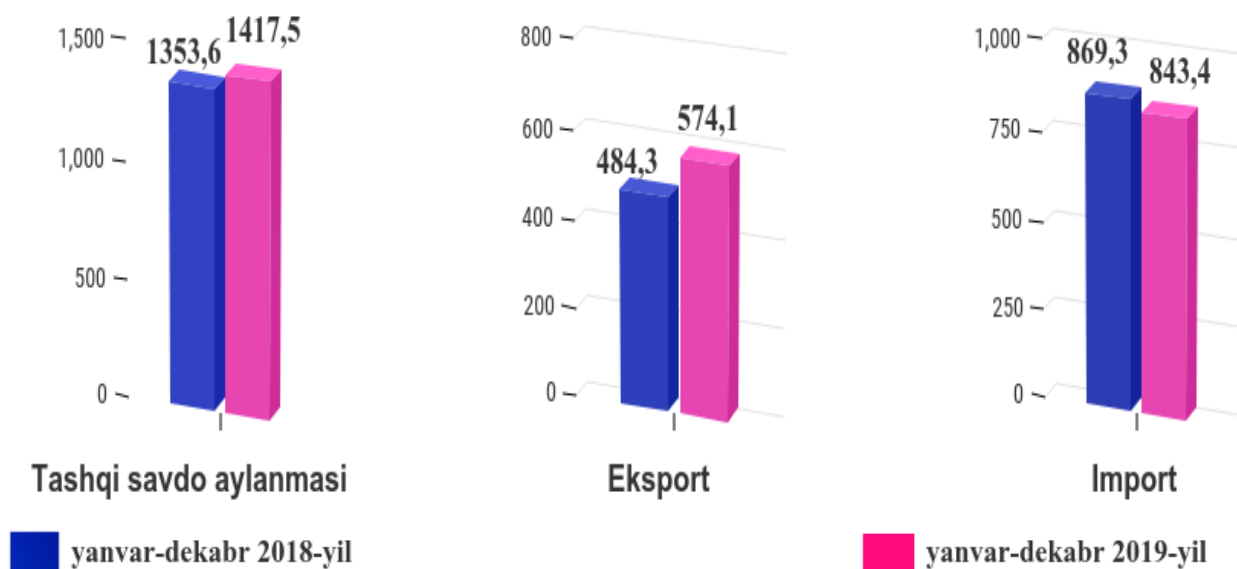
**FARG‘ONA VILOYATINING
TASHQI SAVDO AYLANMASI**

* tezkor ma’lumot

(2019 - yil yanvar-dekabr)

2019-yil yanvar-dekabr oylari yakuniga ko‘ra, viloyatimizda tashqi savdo aylanmasi 1 417,5 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2018 yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 4,7% ga ko‘paydi. Shu jumladan, eksport hajmi 574,1 mln. AQSh dollarga (18,6 % ga o‘sdi) va import hajmi 843,4 mln. AQSh dollariga (o‘sish sur‘ati 97,0 % ga) yetdi. Tashqi savdo saldos -269,2 mln. AQSh dollarini tashkil qildi.

***Farg‘ona viloyati tashqi savdo aylanmasi**
(mln. AQSh dollari)

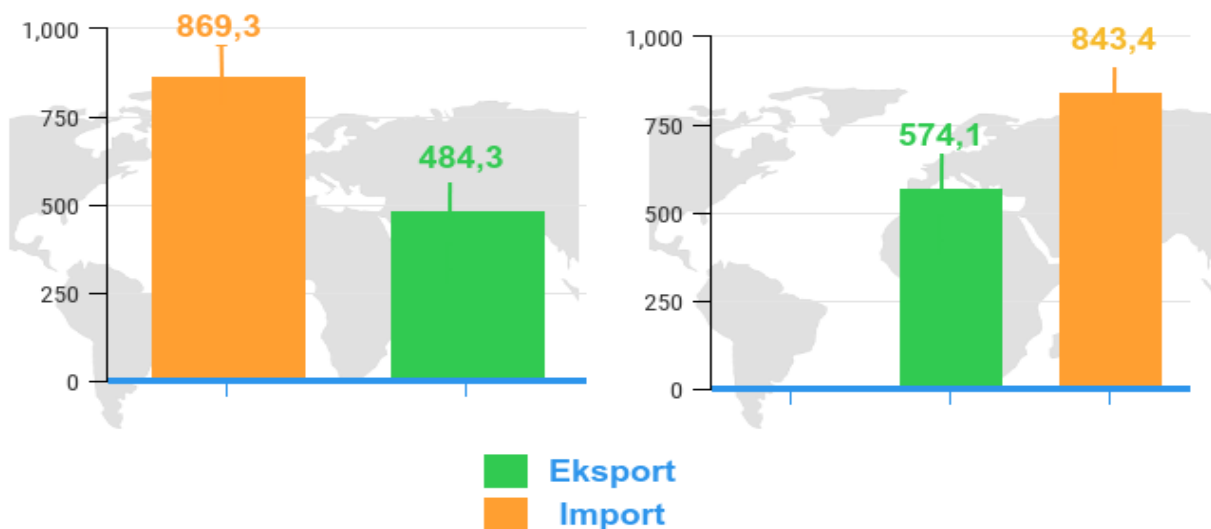
So‘nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilinishi, eksportni qo‘llab-quvvatlash, import o‘rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida eksport tarkibida sezilarli o‘zgarishga erishildi. Jumladan, xom-ashyo eksportidan, qo‘shilgan qiymati yuqori hamda sarmoya talab tovarlar eksportiga yo‘naltirilgan tashqi savdo amalga oshirilmoqda.

2018-2019 yillarda tovar va xizmatlarning eksport-import ko‘rsatkichlari dinamikasi

(mln. AQSh dollari)

yanvar-dekabr
2018 yil.

yanvar-dekabr
2019 yil

2019-yil yanvar-dekabr oylarida viloyat tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega davlatlar ketma-ketligi joriy yilning dekabr oyida ham 2018 yilning yanvar-dekabr oylarining mos davriga nisbatan deyarli o‘zgarishsiz qolmoqda.

Viloyat tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega davlatlar

(mln. AQSh dollari)

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasidagi ulushi, %
Xitoy	409,9	104,5	305,5	28,9
Rossiya Federatsiyasi	280,7	129,8	150,9	19,8
Qozog‘iston	159,9	48,4	111,6	11,3
Qirg‘iziston	152,9	113,2	39,7	10,8
Turkiya	102,5	59,6	42,9	7,2
Tojikiston	38,0	15,2	22,8	2,7
Germaniya	26,4	1,0	25,4	1,7

(mln. AQSh dollari)

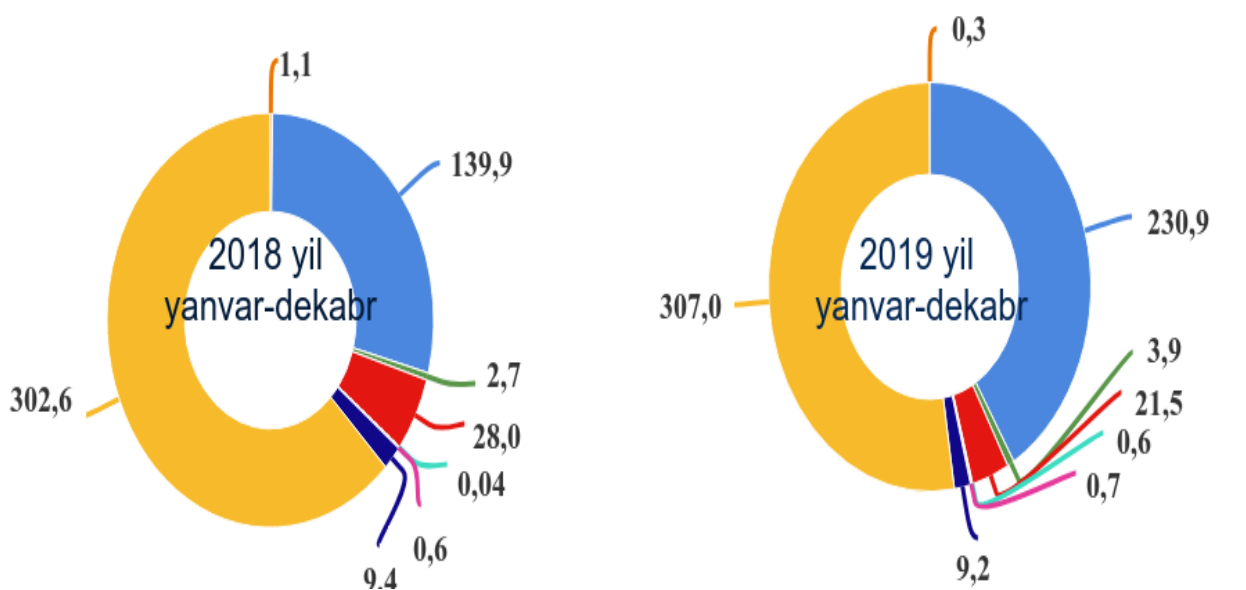
Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasidagi ulushi, %
Koreya Respublikasi	33,5	5,1	28,4	2,4
Polsha	22,9	16,8	6,1	1,6
Latviya	17,1	1,3	15,7	1,2
Ukraina	12,5	8,1	4,4	0,8
Misr	12,4	12,0	0,4	0,8
Litva	10,6	0,7	9,9	0,7
Yaponiya	16,4	0,5	15,9	1,2
Bangladesh	11,7	11,7		0,8
Afgʻoniston	15,5	15,5		1,1
Belgiya	3,6	3,0	0,6	0,3
Italiya	5,1	0,7	4,4	0,4
Turkmaniston	8,5	0,8	7,7	0,6
Eron	6,5	2,2	4,3	0,4
Belarusiya	5,0	2,0	3,0	0,4
Vetnam	6,4	6,2	0,2	0,4
Xindiston	3,9	0,4	3,5	0,3

Viloyatimizda tashqi savdoni qoʻllab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash boʻyicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2019-yil yanvar-dekabr oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 46,5 % ni tashkil etdi hamda tashqi savdo aylanmasi oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 88,2 % ni tashkil etdi. Boshqa xorijiy davlatlarning tashqi savdo aylanmasi 2019-yilning yanvar-dekabr oylarida oʻtgan yil shu davrga nisbatan 125,1 % oshgan boʻlsa, viloyatning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi esa 53,5 ga yetdi.

EKSPORT.

2019-yil yanvar-dekabr oylarida eksport hajmi 574,1 mln. AQSh dollarga (2018 - yilning shu davriga nisbatan 18,6 % ga o‘sdi) teng bo‘ldi. Eksport tarkibida tovarlar 98,4 % ulushga ega, bular asosan oziq-ovqat mahsulotlari (40,2 %), energiya manbaalari va neft mahsulotlari (3,7 %), kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (0,7 %), qora va rangli metallar (0,1 %), mashina va uskynalar (0,1 %), shuningdek xizmatlar eksporti (1,6 %) va boshqalar (53,6 %) guruhlariga hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

Tovar va xizmatlar eksporti tarkibi
(mln.AQSh dollari)

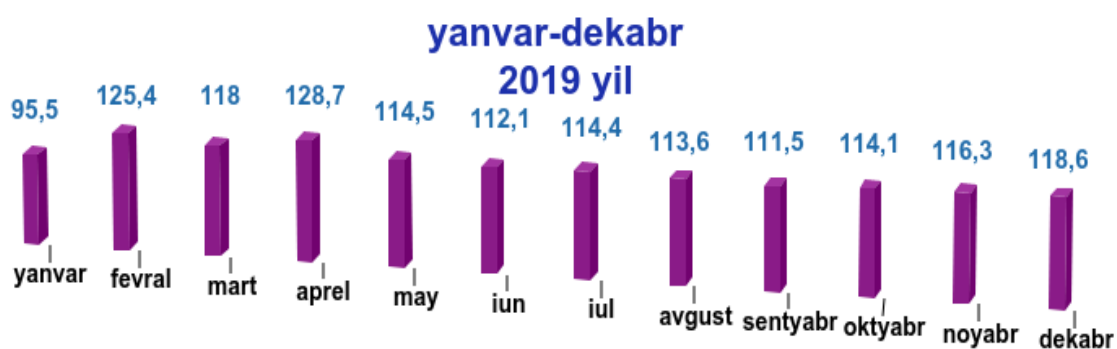
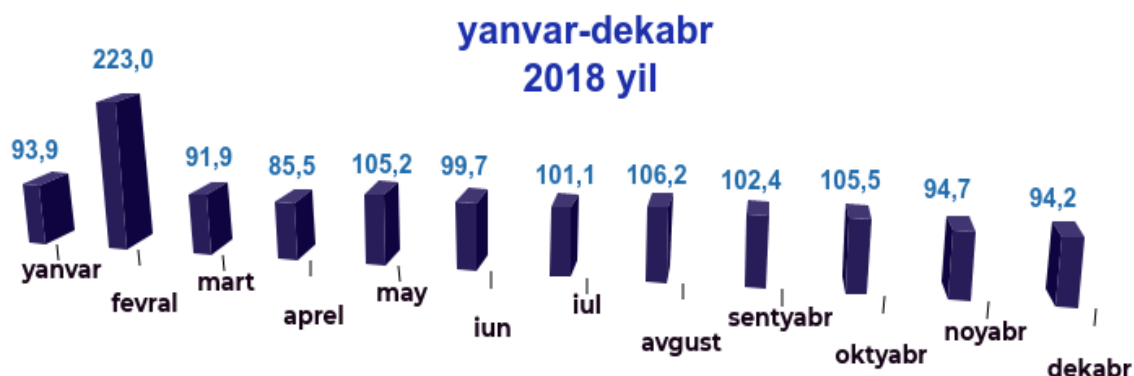
● Paxta hom ashyosi ● Oziq-ovqat mahsulotlari
● Kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar
● Energiya manbalari va neft mahsulotlari ● Qora va rangli metallar
● Mashina va asbob-uskunalar ● Xizmatlar ● Boshqalar

● Paxta hom ashyosi ● Oziq-ovqat mahsulotlari
● Kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar
● Energiya manbalari va neft mahsulotlari ● Qora va rangli metallar
● Mashina va asbob-uskunalar ● Xizmatlar ● Boshqalar

Eksport tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh doll.	o‘tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o‘tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o‘tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Eksport	574,1	118,6	100	318,5	124,1	100	255,6	107,7	100
Paxta tolasi	0,3	25,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	25,8	0,1
Oziq-ovqat mahsulotlari	230,9	165,1	40,2	203,7	152,5	63,9	27,2	4,1 p	10,7
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	3,9	143,8	0,7	3,8	156,5	1,2	0,1	22,1	0,0
Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	21,5	76,8	3,7	11,1	88,8	3,5	10,4	67,0	4,1
Qora va rangli metallar	0,6	16,9 M	0,1	0,6	16,9M	0,2	0,0	0,0	0,0
Mashina va asbob - uskunalar	0,7	166,6	0,1	0,6	98,0	0,2	0,1	5,1 M	0,1
Xizmatlar	9,2	98,0	1,6	6,0	67,8	1,9	3,2	5,9 M	1,3
Boshqalar	307,0	101,5	53,6	92,7	99,7	29,1	214,3	102,3	83,7

Tovar va xizmatlar eksportining o‘shish sur‘atlari (2018 yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan,%)

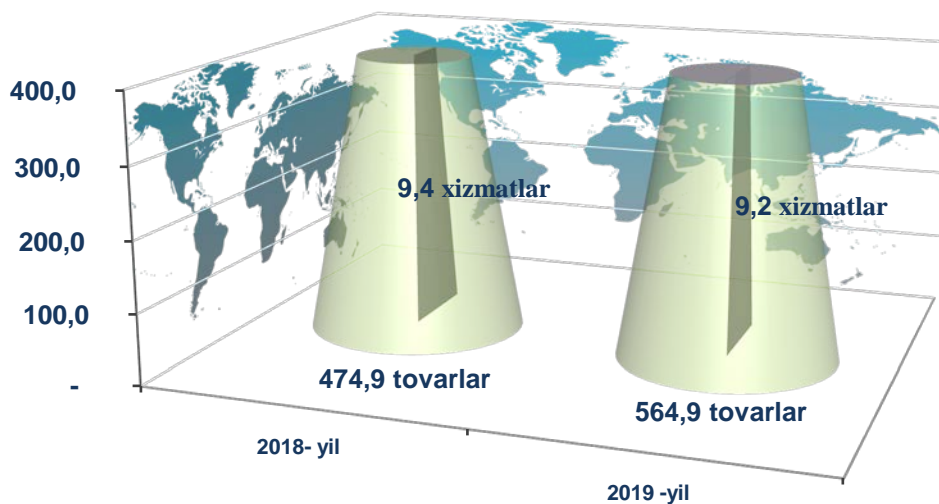

Shuningdek, tovar eksporti o‘shish sur‘atlarining tahliliga asosan, 2019 - yilning yanvar-dekabr oylarida eksport qilingan tovar va xizmatlar 2018 yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 18,6 % ga osdi.

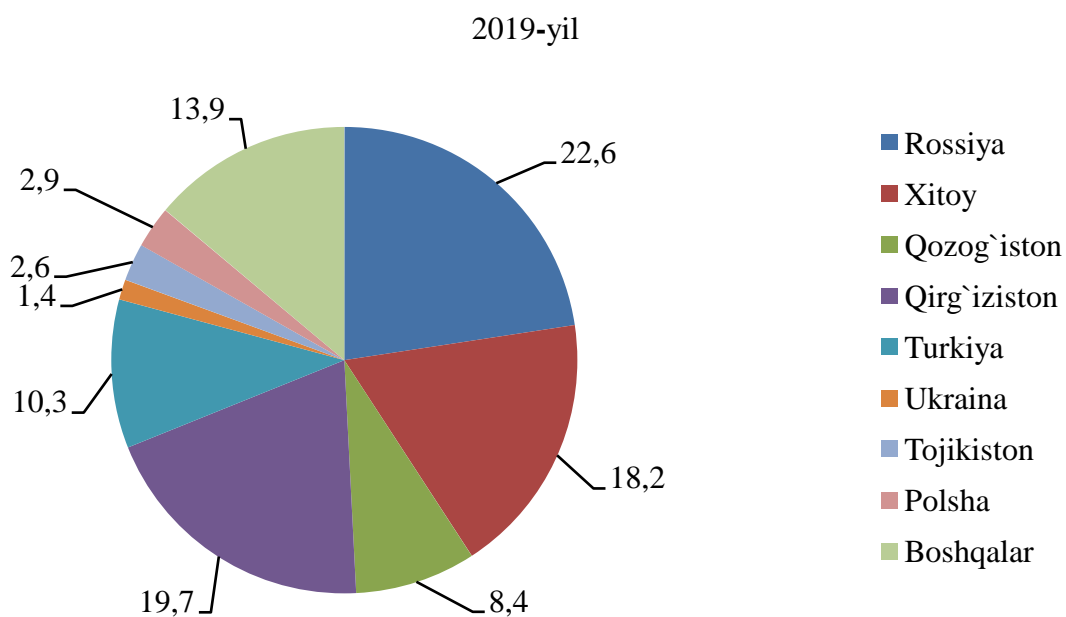
Xizmatlar eksporti hajmi 9,2 mln. AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 1,6 % tashkil etib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 2,0 % pasayganligi kuzatildi.

Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport xizmatlari, turizm xizmatlari, sog‘liqni saqlash bo‘yicha xizmatlar hamda moliyaviy xizmatlar hissasiga to‘g‘ri keladi.

2018-2019 yanvar-dekabr oylarida tovarlar va xizmatlar eksporti
(mln. AQSh dollari)

Viloyat eksportida asosiy yirik hamkor davlatlarning ulushi
(yanvar-dekabr)

Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning asosiy qismi Rossiya Federatsiyasi, Qirg‘iziston va Xitoy Xalq Respublikasi hissasiga to‘g‘ri kelmoqda. Bu esa umumiy eksport hajmining 60,5 % ini tashkil qiladi. Xitoy Xalq Respublikasi va Rossiya Federatsiyasiga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga nazar tashlasak, asosan energiya manbaalari va neft mahsulotlari, kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar hamda oziq-ovqat mahsulotlari guruhlaridan iborat ekanligini ko‘rishimiz mumkin.

Farg‘ona viloyatining asosiy hamkor davlatlarga amalga oshirgan eksport hajmi

Davlat nomi	Mln. AQSh doll.		Ulushi, %		O‘rni	
	2018-yil.	2019-yil.	2018-yil.	2019-yil.	2018-yil.	2019-yil.
Rossiya Federatsiyasi	129,6	129,8	26,8	22,6	1	1
Qirg‘iziston	34,7	113,2	7,1	19,7	4	2
Xitoy	112,8	104,5	23,1	18,2	2	3
Turkiya	31,6	59,6	6,5	10,3	5	4
Qozog‘iston	66,7	48,4	13,8	8,4	3	5
Polsha	19,5	16,8	4,0	2,9	6	6
Afg‘oniston	4,0	15,5	0,8	2,7	12	7
Tojikiston	9,9	15,2	2,1	2,6	8	8
Misr	2,8	12,0	0,6	2,1	9	9
Bangladesh	18,2	11,7	3,8	2,0	7	10
Ukraina	4,6	8,1	0,9	1,4	13	11
Vetnam	5,4	6,2	1,1	1,1	11	12
Koreya Respublikasi	5,2	5,1	1,1	0,8	10	13
Belgiya	2,6	3,0	0,5	0,5	15	14
Marokko	1,6	3,6	0,3	0,6	16	15
Belorys	3,3	2,0	0,7	0,4	14	16

**Farg‘ona viloyatining ayrim davlatlar
bilan eksport tarkibi
(yanvar-dekabr)**

(mln. AQSh doll.)

	Rossiya Federatsiyasi		Qirg‘iziston Respublikasi	
	2018- yil.	2019- yil.	2018- yil.	2019- yil.
Jami eksport	129,6	129,8	34,7	113,2
Oziq-ovqat mahsulotlari	42,5	59,9	23,8	95,3
Kimyoviy mahsulotlar va undan tayyorlangan buyumlar	0,03	0,04	0,5	1,4
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	-	3,2	4,7	1,8
Qora va rangli metallar	-	0,1	0,02	0,03
Mashina va uskunalar	0,5	0,4	0,1	0,03
Xizmatlar	8,7	5,8	0,06	0,2
Boshqalar	72,1	60,3	4,5	14,4

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti

2019-yilning yanvar-dekabr oylarida jami 238,3 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot mahsulotlari 203,8 mln. AQSh dollariga eksport qilindi (o‘shish sur‘ati 8,1 % o‘sdi). Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 2019-yilning yanvar-dekabr oylarida 86,2 ming tonnadan ko‘proq sabzavotlar 52,6 mln. AQSh dollariga yoki o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 37,7 ming tonnaga ko‘p miqdorda eksport qilingan.

Shuningdek, 113,9 ming tonna meva va rezavorlar 111,4 mln. AQSh dollariga eksport qilingan bo‘lib, eksport hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 34,7 ming tonnaga ko‘pdir.

Meva-sabzavot mahsulotlarining tarkibi

Shuni aytib o‘tish joizki, mamlakatimizda eksport salohiyatini kengaytirish, yangi bozorlarni o‘zlashtirish natijasida meva-sabzavot mahsulotlari, uzum, poliz, dukkakli ekinlar, shuningdek, quritilgan sabzavot va mevalarni eksport qilish hajmi oshib bormoqda. Jumladan, 2019-yilning yanvar-dekabr oylarida meva-rezavorlar hamda sabzavotlar eksport hajmi 203,8 mln .AQSh dollariga yetdi (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 1,4 martaga ko‘paydi).

Viloyatimizda yetishtirilgan meva va sabzavot mahsulotlarining asosiy bozorlari eksport geografiyasi

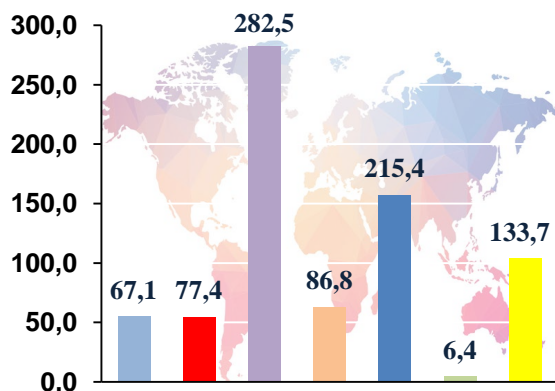
Davlat nomi	2018- yil yanvar-dekabr			2019- yil yanvar-dekabr		
	Ming. Tonna	Ming. AQSh,doll	Ulushi, %	Ming. tonna	Ming. AQSh,doll	Ulushi, %
 Qozog‘iston	53,2	58,0	42,2	77,5	42,1	20,7
 Rossiya Federatsiyasi	66,8	47,5	34,5	88,8	58,8	28,9
 Qirg‘iziston	26,7	23,5	17,1	54,6	91,5	44,9
 Tojikiston	0,8	0,6	0,4	0,6	0,6	0,3
 Ukraina	3,0	1,5	1,1	8,3	3,7	1,8
 Xitoy XR	0,2	0,3	0,2	0,5	1,4	0,7

IMPORT

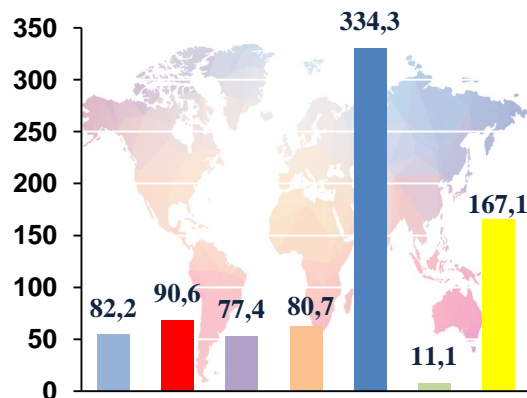
Joriy yilning yanvar-dekabr oylarida import hajmi 843,4 mln. AQSh dollariga (o‘sish sur‘ati 97,0 %) teng bo‘ldi. Import tarkibida eng katta ulush mashina va asbob uskunalari (39,6 %), energiya manbalari va neft mahsulotlari (9,2%), oziq-ovqat mahsulotlari (9,7%), kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (10,7 %), qora va rangli metall (9,6 %), import xizmati (1,3 %) hamda boshqalar (19,9 %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

Tovar va xizmatlar importi tarkibi (mln.AQSh dollari)

2018- yil yanvar-dekabr

2019- yil yanvar-dekabr

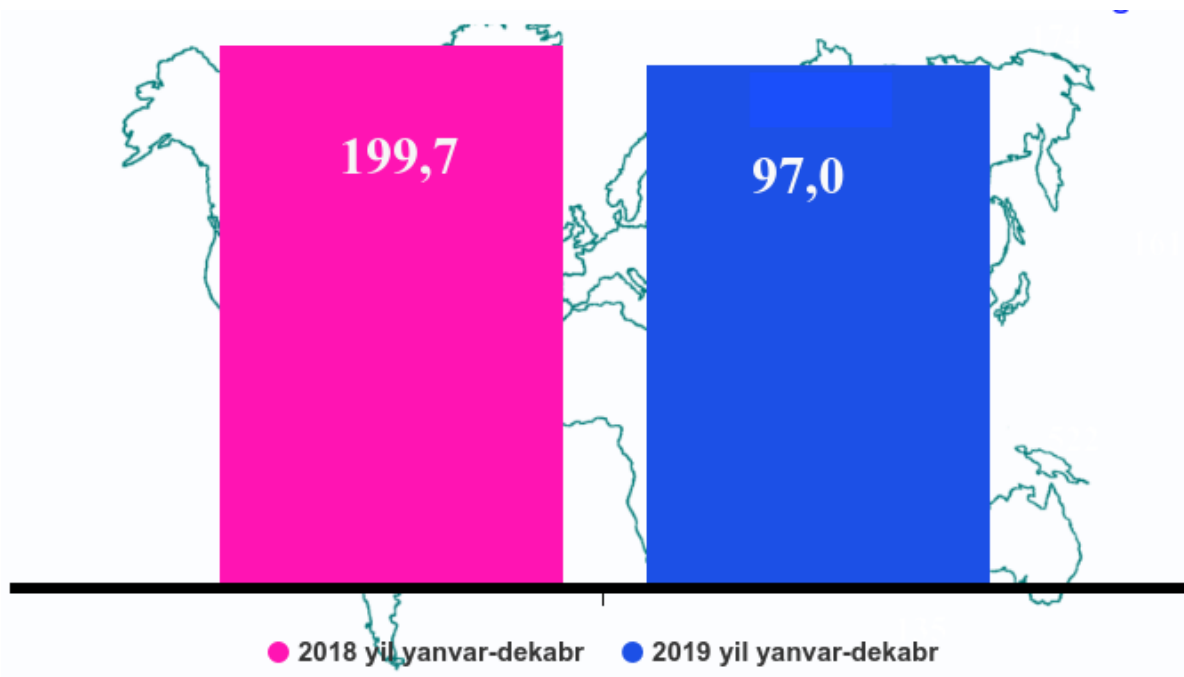
Import tarkibi

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh doll.	o‘tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o‘tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	mln. AQSh doll.	o‘tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Import	843,4	97,0	100	340,1	70,8	100	503,3	133,3	100
Oziq-ovqat mahsulotlari	82,2	122,5	9,7	65,6	124,2	19,3	16,6	116,0	3,3
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	90,6	117,0	10,7	20,8	99,3	6,1	69,8	123,5	13,9

Energiya manbaalari va neft mahsulotlari	77,4	27,4	9,2	76,5	27,1	22,5	0,9	223,1	0,2
Qora va rangli metallar	80,7	93,1	9,6	44,0	140,1	13,0	36,7	66,3	7,3
Mashina va asbob-uskunalar	334,3	155,2	39,6	11,1	116,0	3,3	323,2	157,0	64,2
Xizmatlar	11,1	170,8	1,3	1,2	674,7	0,4	9,9	156,4	2,0
Boshqalar	167,1	125,0	19,9	120,9	122,1	35,4	46,2	133,4	9,1

Import qilingan tovar va xizmatlarning oylar kesimidagi o‘shish sur‘atlari bo‘yicha quyida keltirilgan ma’lumotlardan shuni ko‘rishimiz mumkinki, joriy yilning yanvar-dekabr oylari davomida eng past o‘shish sur‘atlari kuzatilgan.

Tovarlar va xizmatlar importining o‘shish sur‘atlari dinamikasi
(2018 yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan, %)

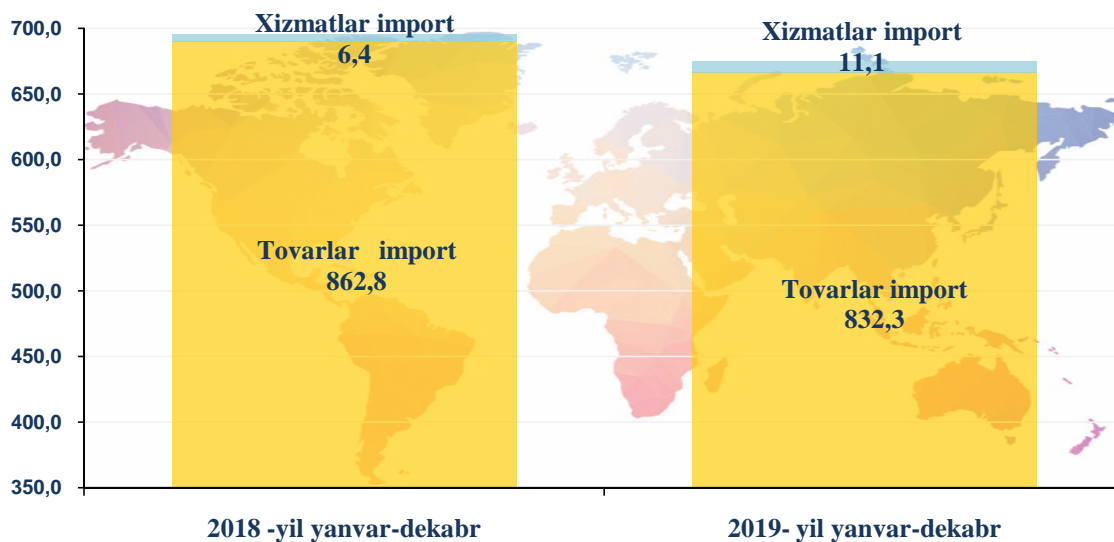
Shuningdek, tovar va xizmatlar importi o‘shish sur‘atlarining tahliliga asosan, 2019-yilning yanvar-dekabr oylarida import qilingan tovar va xizmatlar 2018 yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 97,0 % ga kamaygan.

**Farg‘ona viloyatiga
asosiy hamkor davlatlardan amalga oshirilgan import hajmi**

Davlat nomi	Mln. AQSh dollari.		Ulushi, %		O‘rni	
	2018-yil.	2019- yil.	2018-yil.	2019-yil.	2018-yil.	2019-yil.
Xitov	217,5	305,5	25,1	36,2	2	1
Rossiya Federatsiyasi	220,5	150,9	25,4	17,9	1	2
Qozog‘iston	207,2	111,6	23,8	13,2	3	3
Turkiya	22,9	42,9	2,6	0,5	7	4
Qirg‘iziston	36,6	39,7	4,2	4,7	4	5
Koreya	25,2	28,4	2,9	3,4	8	6
Tojikiston	11,4	22,8	1,3	2,7	11	8
Latviya	8,7	15,7	1,0	1,9	10	9
Germaniya	28,6	25,4	3,3	3,0	5	10
Yaponiya	6,0	15,8	0,9	2,3	23	11
Litva	5,0	9,9	0,6	1,2	15	12
Polsha	1,9	6,1	0,2	0,7	21	13
Ukraina	5,9	4,4	0,6	0,5	18	14
Italiya	6,0	4,4	0,7	0,5	16	15
Turkmaniston	9,4	7,7	1,1	0,9	9	16
Hindiston	12,7	3,5	1,4	0,4	6	17
Eron	3,1	4,3	0,3	0,5	19	18
Tayvan	1,7	2,7	0,2	0,3	22	19
Niderlandiya	3,8	2,1	0,4	0,2	17	20
Belorus	2,8	3,0	0,3	0,4	20	21

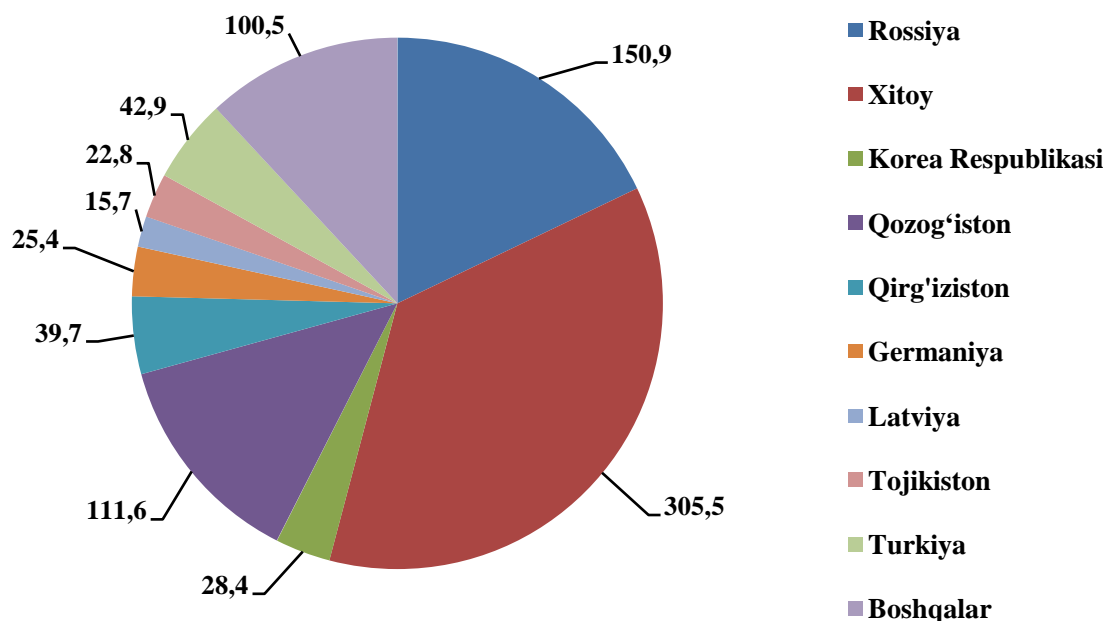
Xizmatlar importi tarkibi, (%)**2019- yil yanvar-dekabr**

Xizmatlar importi hajmi 11,1 mln. AQSh dollarini yoki jami import hajmining 1,3 % ini tashkil etadi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi turizm xizmatlari, transport xizmatlari, moliya, qurilish xizmatlari va telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlaridan iborat bo‘ldi.

2018-2019-yillarda tovarlar va xizmatlar importi dinamikasi
(mln. AQSh dollari)

Shu bilan birga ta’kidlab o‘tish kerakki, 2019-yilning o‘tgan davri mobaynida viloyatga import qilinayotgan tovar va xizmatlar o‘tgan 2018 yilning yanvar - dekabr davriga nisbatan 25,9 mln. AQSh dollarga kam import qilindi va 843,3 mln.AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat importida asosiy
hamkor davlatlarning tovar va xizmatlar hajmi
2019-yil yanvar-dekabr
(mln. AQSh dollari)

2019-yilning yanvar-dekabr oylarida viloyatimizga 63 dan ortiq xorijiy davlatlardan tovar va xizmatlar importi hajmi amalga oshirilgan. Shulardan 11 ta eng yirik bo‘lgan Rossiya Federatsiyasi, Xitoy Xalq Respublikasi, Turkiya, Qozog‘iston va Qirg‘iziston, Germaniya va Korea Respublikasi, Latviya, Tojikiston Respublikasi, Litva, Yaponiya hamkor davlatlaridan jami import hajmi 742,9 mln. AQSh dollariga teng. Bu esa umumiy import hajmining 92,2 % ni tashkil qiladi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo‘limi
Tel.:71-230-87-18